

O MONEDA DE AUR DESCOPERITĂ LA ORAȘUL DE FLOCI

de RADU LUNGU

În cadrul campaniei arheologice din vara anului 1977 efectuate pe locul medievalului Oraș de Floci, în pământul purtat din suprafața Y4¹ deasupra nivelului de locuire de secol XVI, a fost descoperită o monedă de aur. Ulterior s-a constatat a fi o imitație după un țechin venețian bătut în numele dogelui Dominico Contarini (1659-1675)²; o descriem astfel:

Av. DOMIN. QENT. în jurul chenarului la dreapta; DVX de-a lungul stindardului; S. M. VENET în jurul chenarului la stînga (transcriere corectă: DOMIN. CONTAR.³). Se observă în stînga efigia sfîntului Marcu aureolat și drapat în relief cu pliuri, în picioare, oferind dogelui (aflat în dreapta) în pelerină și în genunchiat stindardul, care împarte axial cîmpul aversului. Dedesubt este trasată clar linia pămîntului.

Rv. SIT. T. XPE. DAT. Q. TV. // REMIS. ISTE. DIA. în jurul chenarului (transcrierea corectă: SIT. T. XPE. DAT. Q. TV. // . REGIS. ISTE. DVCAT⁴; întregirea legendei: SIT TIBI CHRISTE DATUS QUEM TU REGIS ISTE DUCATUS⁵). În mijloc este figura lui Cristos aureolat, cu globul în mîna stîngă și dreapta ridicată spre binecuvîntare, înconjurat de stele, totul încadrat în mandorla (aureolă eliptică).

AV. 21,5 mm; 2,7 g; ruptă în regiunea diametrului maxim avînd urme de cositor în vederea lipirii.

Primul argument în identificarea monedei drept imitație⁶ o constituie transcrierea greșită a legendei⁷. Calitatea proastă a aurului, dimensiunile (21,5 mm, în loc de 20-21 mm) și greutatea (2,7 g, în loc de 3,56 g) ne furnizează noi probe. Credem că este vorba de o imitație anonimă, similară celor cunoscute în Levant sub numele de "imitații levantine"⁸, poate chiar o contrafacere înfăptuită cu scopul de fraudă⁹.

Vremurile tulburi ale sec. al XVII-lea, în contextul întăririi dominației otomane și punctate de dese incursiuni tătare, au permis totuși desfășurarea unor diverse activități comerciale la Orașul de Floci. O serie de documente datînd din această perioadă probează existența unor "neguțatori"¹⁰, a unei "vame"¹¹ și a unor "mori cu vaduri"¹² la Orașul de Floci pe toată întinderea secolului. Adăugăm existența aici a unui pod peste Dunăre, după descrierea stolnicului Constantin Cantacuzino¹³. Acestea reprezintă argumente în susținerea unei vii activități comerciale la Orașul de Floci în perioada care ne interesează.

În încheiere, subliniem că moneda de aur de la Orașul de Floci,

singura de acest fel descoperită aici pînă în prezent, reprezintă, deocamdată, cea mai tîrzie imitație de aur după o monedă venețiană pe teritoriul României¹⁴.

NOTE

- 1 În vederea dezvelirii în întregime a atelierului de prelucrat osul din sec.al XVI-lea, depistat încă din campania anului 1976, a fost trasată suprafața Y de 10 x 10 m, cu martor în cruce lat de 1 m. Orientarea suprafeței este nord-sud, colțul de nord-vest fiind situat la aproximativ 40 m nord de extremitatea estică a singurului element de elevație păstrat pe fostul teritoriu al Orașului de Floci.
- 2 Identificarea s-a făcut cu ajutorul lui Octavian Iliescu.
- 3 Cf. J.A. BLANCHET, Numismatique du moyen âge et moderne, II, Paris, 1890, p.255-256.
- 4 H.E. IVES, The Venetian Gold Ducat and its Imitations, în „The American Numismatic Society. Numismatic Notes and Monographs”, nr. 128, New York, 1954, p.5.
- 5 Ibidem.
- 6 Pentru imitații ale ducatului venețian în Orient vezi: F.W. HASLUCK, On imitations of the Venetian sequin struck for the Levant, în „Annual of the British School at Athens”, 18, 1911-1912, p.261-264; H.E. IVES, op.cit., p.25; G.MAJER, Imitazioni e contrafazioni dello zecchino veneziano, în „Congrès international de numismatique, Paris, 1953, Actes”, II, Paris, 1957, p.391; G.GORINI, Le imitazioni orientali dello zecchino veneziano. Considerazioni stilistiche, în „Studi veneziani”, 10, 1968, p.587 și nota 1, p.592-593; O. ILIESCU, La monnaie vénitienne dans les pays roumains de 1202 à 1500, în „Revue des études Sud-Est européennes”, t.XV, 1972, 2, p.355-361; idem, La monnaie génoise dans les pays roumains aux XIIIe-XVe siècles, (extras), București, 1977, p.167 și urm.
- 7 Vezi mai sus, descrierea monedei.
- 8 H.E. IVES, op.cit.
- 9 G.GORINI, op.cit., p.593.
- 10 DRH, B, XXII, doc.332; DIR, B, XVII, I, doc.254.
- 11 HURMUZAKI, Documente, XIII, p.387; D. ILIESCU, Un vechi oraș dispărut: Cetatea de Floci, București, 1930, p.33; N. CONOVICI, Delimitarea Orașului de Floci în vederea ocrotirii vestigiilor arheologice, în „Revista muzeelor și monumentelor”, 12, 1975, 2, p.66.
- 12 DIR, B, XVII, I, doc.368.
- 13 C. C. GIURESCU, Harte stolnicului Constantin Cantacuzino. O descriere a Munteniei la 1700, în „Revista istorică română”, t.13, 1943, 1, p.12; N. CONOVICI, op.cit.
- 14 Pentru cele anterioare, vezi: O. ILIESCU, op.cit.

Monedă de aur, emisă în numele dogelui Dominico Contarini (1659-1675).

UNE MONNAIE D'OR DÉCOUVERTE À ORAȘUL DE FLOCI

Résumé

Il s'agit d'une pièce d'or, émise au nom du doge Dominique Contarini (1659-1675), qui représente la plus tardive imitation d'or, d'après un sequin vénitien, trouvée sur le territoire de la Roumanie.

EXPLICATION DE LA FIGURE

Fig.1.-Pièce d'or, émise au nom du doge Dominique Contarini (1659-1675).